

LXVI. évfolyam, 42. szám, 2022. október 21.

Gadó Gábor

Hol lakott Vörösmarty?

PUBLICISZTIKA

Idén október 13-án volt tizenhét éve, hogy meghalt a „magyar Heine”, a kíméletlenül lényeglátó, szarkasztikus humorú költő és publicista: **Eörsi István**. Írásait újra meg újra föllapozva arra gondolok, hogy ha élne, valósággal tobzódna ebben a bornírt és sötét világban, vitriolos cikkek tucatjaiban kelne ki a korrump, embertelen rezsim ellen. Nevén nevezné, amit mindenki tud, de hallgat gyávaságból vagy üzleti megfontolásokból. Ő viszont nem, őt nem lehetne ma sem megvásárolni. Kimondaná, hogy tilos az autoriter rendszerrel „párbeszédet” folytatni, szónokolni az úgymond „közös nemzeti ügyekről”, a kormánypártok és az ellenzék együttműködésének fontosságáról. **Eörsi** kitartana amellett, hogy amíg a kormány az alapvető emberi és szociális jogokat semmibe veszi és csak az Európai Uniótól várt eurómilliárdok reményében hajlandó „jogállami engedményekre”, addig nincs helye kompromisszumnak, kiegyezésnek. Nem szabad odaülni – mondaná – Orbán hazugságot hazugságra halmozó segédei mellé, súlyos morális vétség lenne, ha a demokraták pusztá jelenlétükkel segítenének a pártállamnak hatalma és pénzügyi ereje megőrzésében (visszaszerzésében). Az efféle kísérletek amúgy is kudarcra ítéltettek: a miniszterelnök nem járulhat hozzá, hogy szakmai és politikai szempontból hiteles emberek kerüljenek a Fidesz-közeli céghálók pénzügyeire rálátó pozíciókba.

Valószínűleg több megértéssel olvasná Hadházy Ákos nyelvi leleményét, amely a hibrid (választási) autokrácia mintájára, a „hibrid forradalom” fogalmát alkalmazva írja le az ellenzékre napjainkban váró teendőket. A független parlamenti képviselő nem ismeri el a 2022 áprilisában történt eseményeket legitim választásként, mivel azon „(..) csak valami egészen váratlan esemény, csoda útján” lehetett volna megdönteni a Fidesz vezette

koalíció uralmát. (Lásd: <https://www.facebook.com/hadhazyakos/>.) Hadházy nem hiszi el, hogy az Országgyűlés a szabadságjogok tizenkét éven át tartó erózióját követően hozzájárulna a plurális, nyitott társadalom helyreállításához. Munkájával ezért nem a kormányfőt, hanem az embereket akarja megszólítani. Tagadja, hogy az ellenzéknek észszerű oka lenne bízni abban, hogy frakcióik képesek a rendszer „belülről” (a fennálló törvényi keretek tisztelete mellett) történő lebontására. Aki ma ezt híreszteli, nem tesz mást, mint a jogállami Nyugat előtt próbálja mentegetni a kétharmados mandátumtöbbséggel rendelkező pártszövetséget. A tizenhét éve eltávozott rebellis író-gondolkodó bizonyára támogatná, hogy a képviselő – annak ellenére, hogy a házelnök fél éven át tartó alaptörvény-ellenes packázását követően immár bejárhat a Kossuth téri épületbe – csak kivételesen, a feltétlenül szükséges esetben él majd e jogával. Fontosabb ennél – mondja –, hogy a „hibrid diktátorok, választási autokraták” földelni kényszerüljenek az országot megszállva tartó propagandahálózatukat, amely gyakorlatilag bármiről képes meggyőzni a kiszolgáltatott, egzisztenciális létükben veszélyeztetett milliókat.

Milyen jót nevetne **Eörsi István**, ha 2022 őszén elolvashatná a kormány „nemzeti konzultációra” bocsátott kérdéseit. A miniszterelnök néhány napja a Magyar Rádió péntek reggeli műsorában arról beszélt, számára „döntő érv”, hogy az Ukrajnát ez év februárjában lerohanó Orosz Föderáció elleni szankciókat „nem demokratikus úton vezették be, a »brüsszeli bürokraták« meg az európai elit döntött róla, és nem kérdezték meg erről az embereket”. (Lásd a *Kossuth Rádióban 2022. október 14-én elhangzott interjút.*) **Eörsi** nem mulasztaná el fölhívni a pártelnök-politikus figyelmét arra, hogy az Európai Parlament (EP) képviselőit a tagállamok választópolgárai közvetlenül választják, és az EP, valamint a tagállamok vezetőiből álló Tanács hozza meg az unió legfontosabb döntéseit. Ha ez az eljárásrend, mint Orbán állítja, nem demokratikus, akkor a magyar Országgyűlés törvényei sem azok. Ráadásul a Fidesz-érában bevezetett konzultációs kérdéseket – eltérően az Alaptörvény 8. cikkében szabályozott országos népszavazás során feltehető kérdésektől – a Nemzeti Választási Bizottság nem ellenőrzi, nem vizsgálja meg, hogy azok nem ütköznek-e nemzetközi szerződésbe vagy magába az Alaptörvénybe. Arra azonban kétségkívül alkalmasak ezek a kérdések, hogy az inflációtól sújtott lakosságban fölébresszék az agresszív indulatot azok ellen, akik Európa civilizált felén támogatják az ukránok harcát a diktátor Putyinnal

szemben. És a már évek óta használt kampányfogások alkalmazását követően vajon ki venné a bátorságot, hogy igenlő választ adjon például arra a kérdésre, hogy „Ön egyetért az élelmiszerárak növekedését okozó szankciókkal?”.

Eörsi 1994-ben, Radnóti halálának ötvenedik évfordulóján – egy tőle megszokott (elvárt) provokatív írásban – vitába szállt a nagy magyar költő szellemével amiatt, hogy az híres versében felrótta a szövetséges bombázógépek pilótáinak, hogy „nem tudják, hol lakott itt Vörösmarty Mihály”. „Nem”, így **Eörsi**, sokkal inkább akkor hibáztak, amikor „(...) nem bombáztak szét minden utat, mely az orosz front felé, továbbá Bori és Abda felé, Buchenwald felé, Theresienstadt és Auschwitz felé vitt”. (Lásd: *Magánbeszéd*, in: *Az ötlábú bárány*, Pesti Szalon Könyvkiadó, Bp., 1996, 369–370. o.) Ha köztünk volna, **Eörsi** 1956 megcsúfolóinak is a szemébe mondaná, hogy ő igenis a végsőkig szankciópárti marad, mert egy politikus tömeggyilkosokkal akkor sem egyezkedik, ha ezzel ideig-óráig elleplezhetné a honfitársai ellen elkövetett bűneit.